

fit Forslag; thi det bliver derved muligt, selv om man er uenig med den ærede Forslagsstiller, at discutere denne Sag og angribe den i de Punkter, hvori man ikke kan være enig, uden at reise nogen ligefrem Modstand mod den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning).

Jeg maa, ligesom de foregaaende Talere, holde mig til de forskjellige Affnit, Loven indeholder, og da først tale om, at Budgetudkastene for Amtsrepartitionsfondene skulle forelægges Rigsdagen. Strax da jeg saa Lovudkastet, forekom det mig, at det var en vigtig Bei at slaae ind paa, og den syntes mig saameget mere paafaldende, som jeg vidste, at den ærede Forslagsstiller langt fra under Centralisation — tværtimod gjør Alt for at decentralisere — og en saadan Ordning forekom mig netop at være en meget stærk Centralisation. Jeg kunde saaledes tænke mig, at dette ikke kunde være den ærede Forslagsstillers Mening, og ved nøie Overveielse kom jeg til det Resultat, som han nu selv erklærer, at han nemlig er slaaet ind paa denne Bei for at befrie Amtets Bestyrelse fra Administrationens Control og derimod lægge Controlen i den lovgivende Magts Hænder; men jeg kan dog ikke tilægge mig den Overbeviisning, at en saadan Ordning af Sagen kan være rigtig. Hvis den administrative Control havde været trykkende og bebyrdende for Communerne, saa var det en anden Sag, saa kunde det maaskee være rigtigt at slaae ind paa en saadan Bei, for dog at komme til det, som man engang alligevel maa komme til, nemlig til Communerne selvregjering; men da den administrative Control, hvad vist Alle vilig ville erkjende, har været saa mild og Communerne saalibet generende — de fleste Amtsraad ville vistnok erkjende, at de ved denne Control ikke have været forhindrede fra at bruge deres Myndighed, endogsaa i en temmelig stor Udstrækning — kan jeg ikke skjønne, at man vinder Noget ved at lade en, maaskee mindre principmæssig Control afløses af en maaskee mere principmæssig, naar den førstnævnte kun sjelden har været brugt, medens den sidstnævnte maaskee ofte kan komme til Anvendelse. Dette er, hvad jeg principielt har imod dette Affnit.

Jeg troer ogsaa i Modsetning til, hvad der blev htrret af den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 3die Valgkreds (Jonnesbeck), der sidder i Nærheden af mig, at det vil have sine praktiske Vanskeligheder at ordne Sagen paa en saadan Maade; thi enten maa Rigsdagen saagodtform ikke besatte sig med disse Sager, eller vil den formeget tage sig af dem ved at gaae ind paa nøiagtig at drøste de forskjellige Budgetter for Amtene. Jeg skal derhos tillade mig at gjøre opmærksom paa, at dette Punkt ikke staaer aldeles klart for mig. Hvis nemlig de forskjellige Budgetter for de forskjellige Amtscommuner skulle være en Bestanddeel af Finantsloven, vil jeg tillade mig at bemærke, at Finantsloven uden disse Budgetter har sin bestaltede Forsvaer her i Thinget i Indenrigsministeren, men hvem skal forsvare bemeldte Budgetter? Det skal vel Indenrigsministeren gjøre; men efter mit Skjøn vilde det blive et complet uoverkommeligt Arbejde for en enkelt Mand at forsvare disse Budgetter paa en saadan Maade, som der maatte ønskes; Resultatet vilde altsaa blive, at de, saa at sige, ikke fik noget Forsvar, medens de upaatvivelig vilde faae mange Modstandere og Angriberne. Jeg maa derfor holde for, at det Retteste vilde være, at man lod Forholdet blive, som det er, indtil man kom til, hvad jeg ogsaa erkjender for rigtigt, at lade Communerne aldeles selvstændig styre deres Auliggende, naar undtages i et eneste Forhold; jeg maa nemlig ansee det for heusigtsmæssigt, at Administrationen kan udøve en Control over Communerne med Hensyn til Stiftelse af Gjæld og de Tilkaar, paa hvilke den stiftes, idet jeg vilde finde det meget utilraadeligt at tillægge de kommunale Myndigheder Magt til uden Ministeriet Samtykke at stifte Gjæld, hvis Afbetaling stødes ud i en længere Fremtid; men ellers mener jeg, at de, der vælges i Sognecommunierne og til Amtsraadet, bedst vilde repræsentere Communens Interesser, bedst vilde være istand til at afgjøre, hvad Communen kan taale at bære og tillige være de bedste Deconomer ved Anvendelsen af Midlerne.

Det næste Affnit angaaer Bessatning Formue og Leilighed i Favør af Hartkorn